





3

სა დ. ხელში. ამ სერვისის განსა-  
ხდომიერებლად ახლო მომოქალაში  
განსაკუთრებული კრება მოხსენება.  
მაღლალი.

# ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରକାଶନ- ମାଗନ୍ତିକ.

თუმცა აქ სამყითხელო არსებობს, მაგრამ მთელი საათიდათ უნდა უცა-  
დოს იმის გადების გარებზედ გაჭირდი  
გაძევს უფერდოვის უხდება. უფერ-  
დოვის 20 თუ 30 გაცი ასაკე-  
ბიგით დგას სოლი სამყითხელოს  
გარებზე. ორგანოც ეტუბია იქ ბევრი  
უდიდეს გაზეთის მოყვარული, მაგრამ  
უფრო ბევრია კი ნარდ-დომინოს მო-  
თამაშე.

ამხანად კოპენგაგენში დაიხურა  
წითელ პარლამენტად წოლებული  
სოციალისტების საერთა შორისო  
კრება, რომელმაც თავისი მუშაო-  
ბაც უკვე დასრულდა.

უკანასკნელ სხდომაზე, სხვათა  
შორის, განიხილა საკითხი „საერთა  
შორისო სოლიდარობისა“, „კო-  
პერატიულ საზოგადოებათა და ჭო-  
ლიტიკურ პარტიითა ურთიერთო-  
ბის შესხვაზე“.

ხოც. შილდა. (კახეთი) „ვინტ რა უნდა სოქეგასო, წისქეგილმა კა თავისი ფეხებსთ“. მეოთხეულს ეხსომება, რომ ჩეგენ ჩავევ გმიგონდა მაწყერალი ქვიმბა. შის მოქმედობის შესახებ (სახალ. გაზ. № 91). მაგრამ ჩეგნი ექიმბაში თავისას არ იძლის და კვლავ განაგრძობს წამლობას ცარიელა წელითა და შექრით „ნუშას“ დახშარებით. სრულებით არა ჰქონდნობს იმას, რომ შის მოღვაწეობს დიდი გნება მოაჭევს ხალხისთვის, სოფლის ზოგიერთა ეჭვება.

თბილისში, მაგრამ მათ უფრო სხვა  
გვარ ხალხთან აქვთ საქმე, ექვიდ  
საათის განმავლობაში რომ არავის  
აწუხებენ!) მოდუნებულნი და ზარ-  
მაცნი კუოფილვართ... შეიძლება  
იმიტომ რომ ბ-ნმა ბლეკეშლმა ვერ  
ნახა ტყუილების მოლაპარაკე სწრა-  
ფი და ფნაკურა ჩიჩერონები ჩვენს  
შორის! უნდილი და გაიძერანი კუ-  
ფილვართ... მაგრამ ვისთვის? — 1904  
წლიდან მცონი მთელი ქვეყნის პა-  
რიოსან ხალხის თვალში არა, არა-  
მედ ჯაშუშთა და ჩარჩათვის! (გა-  
მარჯვებასა და შევბას ვუსურევებთ  
ბ-ნ კორესპონდენტს ასეთ მშვე-  
ნიერ ამხანაგთა შორის!) ყველ-  
გან მოხერიალენი კუოფილვართ...  
ჩვენსავე სატახტო ქალაქში, —  
ესეც ცოდვა კუოფილი ქართვე-  
ლისათვის პკვიან კორესპოდენტის  
თვალში, რომელიც თვითონვე  
არ უარ-ჰყოფს რომ თბილისი ქარ-  
თველთა სატახტო ქალაქია, მაგრამ  
მისს ტიპსს (კერძოდ მის ცხვირს)  
ხალხთა შორის იმასაც ნახავს, თუ  
რად ეძახიან თეთრ რასას კავკასი-  
ის რასას. სხვა წყეროებს რომ თავი  
დავანებოთ, გადაშალოს თავისსავე  
ენაზეც Chamlers Encyclopaedia vol.  
III, სიტყვა „Caucasus“, და გვ.  
26—27-ზეც წაიკითხავს: „სიტყვა  
„ქავკასიური“ მოიგონა ბლუმენ-  
ბახმა კაცობრიობის უმთავრეს ეთ-  
ნოლოგიურ დანაწილებისათვის; და  
რადგანაც ქართული თავის-ქალები  
ყველაზეც უფრო მშვენივრები იყვ-  
ნენ მისს კოლლექციაში, ამიტც. მაც  
კავკასიური ტიპი აღიარეს, როგორც  
უმშვენიერესი ცნდო-ევროპიელ  
ხალხთა შტოისა“. რასაკვირველია  
კავკასიაში სხვა და სხვა ხალხია,  
მონგოლის ტიპისა და სხვათა, მაგ-  
რამ ქართველთა სილამაზება და ტი-  
პის სიმშვენიერეს უკავკასიურის“  
სახელი უწოდეს და აქვე სახელით  
მონათლეს“ ულამაზესი ნაწილია

ავიშულება სწორედ იმ ადგილას, სა-  
დაც ქართველთა გონიერი და სჭირდა  
არ ვიცით რა ანგარიშით. ცხვირ-  
გრძელები? — ოჟ! აქ კი ის საუკუ-  
კუნო და ცნობილი ისტორია მე-  
ორდება ცხვირებისა, რომელიც  
განსვენებულმა ილია ვაკევაძემ კაი  
ხენია აღნიშნა, თუ როგორ რეკა-  
მენდა ცის უწევდონენ ჩვენს ცხვირებს  
ექვის საათის განმავლობაში უცხო-  
ელთა მდევნელი სპეციალისტები  
კორესპონდენტთა წინაშე! აუტული,  
ბედკეული, — es ist eine alte geschicht-  
liche, doch bleibt sie immer neu! — სხვა არა იყოს რა, ბელგიკული  
ეთნოლოგის სახელს ახსენებს, და  
თუ მართლაც აქვს რამე კაფშირი ან  
ეთნოლოგიასთან, ამ ანთროპოლო-  
გიასთან, ისიც ეცოდინება, თუ რა „კაფშირის“ სახელი, თორებ  
ადგილი უკირის ქართველსა და თქვენც ც ხომ იცით, ჩერქეზებისა და

ბერტუმნ და თავიანთ გაჭირვე-  
ლ უცხოელ ამხანაგებს დაეხმარ-  
ხოლმე; მით უმეტესს, რომ  
იონ მათ ბევრჯელ დაპირებიან  
ხელი ამხანაგები.

ინგლისის მუშათი დამოუკიდე-  
ო პარტიის წინამძღოლმა ან ერ-  
მა ამ იუველურის სიმართლე  
არა, და განმარტა: „ინგლისელ  
მების კავშირთა მმართველობას  
კვისრულობ, მე მხოლოდ მინდა  
ხახსენო კრებას, რომ ინგლისში  
მათა შორის არ არის ისე გავრცე-  
ბული სოციალიზმინტერნაციო-  
ნისტური აზრები და პრესსა; რაკი  
კიალისტური პრესსა არა გვაქვს,  
რომ მუშები ვერ ეცნობებიან  
ხოელ ამხანაგების გაჭირვება-  
ო რომარეობას, მე დაჩვრცებული  
ა, რომ მომიგალ კრებას საბაბს  
მიესცემთ, რომ ამისთანა საყვე-  
რი კიდევ გვითხრიანო“.

ცრმანელმა არ იქმარეს ის ორ-  
ბელგიაში კოოპერაციას მჭიდრო კა-  
ვშირი აქვს სოციალისტურ მოძრა-  
ობასთან; მონაგებ ფულს პოლიტი-  
კურ პარტიის აძლევენ ბელგიის კიუ-  
ოპერატორული ამხანაგობანი; ბევრი ი-  
უმეტესად სოციალისტები არიან. სა-  
ფრანგეთში კი კოოპერაციას ძალიან  
სუსტი კავშირი აქვს პოლიტიკურ  
პარტიებთან. კრებაზედაც და კომი-  
სიაშიც, რომელსაც ამ საკითხის გა-  
მოეკვლევა ჰქონდა მინდობილი, სწო-  
რედ ამაზე იყო დავა. განვებ ით  
ხოვდნენ კოოპერატიულ მოძრაო-  
ბის მიუკერძოვობას, ნეიტრალობას;  
ბელგიულები კი შას პარტიობას; ამ  
ორ ერთი ერთმანეთის მოწინააღმ-  
დევე აზრის შერიცება კომისიამ ისე  
მოახერხა: სასურველია შემოსალის  
ერთი წილი გადაიდოს პოლმე სა-  
განვებო თანხის შესადგნად, რომ  
ლის წყალობითაც მუშა ხალხი მი-  
უახლოვდება თავის მიზანს — წა-  
რმოების საჭირო იბათა ხილში ჩა-

ჟი პასუხი და მოახსენეს ინგლი-  
ო მუშათა წარმომადგენელს, რომ  
ისთანა ლათაიები ბევრჯელ ვესტ-  
; უცხოელ ამხანაგების გაჭირვე-  
არ კოდნით თავს ვერ გაიმართ-  
ბთ, ინგლისელებს, ბევრი ფული  
ვთ, უმუშევართა რიცხვიც ინგ-  
ლის სულ 60%, ჩერნში, გერმა-  
ში კი 12%; და მიუხდავად ამი-  
ნან შეძლობას 14% აშშ კომი

თეატრი და ჟულივნება

ասած քրոտսագ մողոն թյաժյարո  
հռլուզցրա.  
շրջեամ դագրընա, հռմ սամց թաօ  
ու առ ալքմարյեմուց 8 սատէ.  
Մշցնոյրո, սանոն բրյուսոն սուրյա  
մոմտէյցա կրյոր-ցարդոմ մ.ն Յիշ-  
տրո ցանապեածա, միևն թյեսանցի, հռմ  
ուրագրուլո սակուլմթուոցի ամ-  
ս և լալուրուցն პոլուրուցն յմո-  
նուցի և առ ոնանցցնո. մաց-  
տագ մոուրանա ամբուրուս մոյն լո-  
ւուլո ուուլո առյուտնուուս հուսյ-  
ուուս ցածապրմա և ոնդուուլ սա-  
յարուս լուագրումիշեա սադրանց-  
ուուլ-մամուլուց. կրնցհյամա  
դ. եռու. մանին, հռուցյաց յարու-  
լո յնա პորուցլությունու սկոլո-  
մուա յո դյցնաս ցանուցու և արու  
մանին լո մանին յն այսհյուշյեն  
ծացնցին, յնանց լուագո մնուցն յլուունա  
յցիս ույտ սածացնցու գուցյասիշայլուցին,  
հռացուուց ցամարուա յյ, 26 ացցուուու  
դ. եռնիո.

გამცემის დაუდევრობაა: აფი შები ისე  
გვიან გაკერძეს, რომ ბეჭრმა ვერც კი  
გაიგო, თუ 26 აგვისტოს საბაზშვილი  
საღამო იყო. სასურველია ასეთი სა-  
ბაზშვილი საღამოები ხშირად იმართე-  
ბოდეს ხოლმე. ხონქლების კარგად  
ნაცნობმა მომდერალმა ივლ. ბახტა-  
იემ კეიირას, 29 აგვისტოს, ადგილობ-

ს ზოგიერთ ხალხს გარდა, კავ-  
ის მონღლოები და სხვანი დი-  
ს სიმშვენიერით არ არიან ჟე-  
ლონი. — თქვენ კი, მადლობის  
ივრდ თქვენის სიმშვენიერის  
გინილს ცხვარ-გრძელას უწო-  
დთ! — მაგრამ მოდი ცხვირზე პირ-  
ნუ ვილიპირაკებთ, თორებ  
ერთაშორისო ზრდილობას გადაეს-  
ტებით, ისე, როგორც თქვენ  
დასკდით!

ასეთია ბ-ნი ბლეკვულის წერი-  
— ეს გარეგანი ალწერილობა რომ—

ლოსათვის, კერძოდ ყველა ქართ-  
ველისათვის: 1) თქვენ რომ თვი-  
თონა ბრძანებულხართ „useless“ —  
ეს იქიდანა სჩანს, რომ თბილისი-  
დან ლონდონში სწორი წერილი  
ვერ მოგიწერიათ გაზეთში. 2) თქვენ  
რომ თვითონ ყოფილხართ „unrel-  
iable“ ეს ჯერ იქიდანა სჩანს, რომ  
თქვენ გაზეთს, რომელიც თქვენ  
ალბად ფულს გაძლევთ, ტყუილ  
ცნობებს აწვდით, მერმე კიდევ იქი-  
დან, რომ სხვის სახლებში, სხვის  
ქალაქში შეითხართ (ვინ იკის იქ-

ნებ ქართველებსაც გაეცანით და  
პირში უკრეპოდით!) და მერმე სა-  
ძაგლად იგინებით 3) ოქვენი „სი-  
ყოჩალისა“, არყის სმის ნიჭისა და  
ცხვირის სიგრძე-სიგანისა არა ვიცი-  
რა, და მიტომ მის შესახებ ვერსს  
გკადრებთ, სასიამოვნოა? როგორ  
ჰქიქრობთ, ბ-ნა ბლეკვდო?—  
ასევე სასიამოვნოა ოქვენი სიტყვე-  
ბი ჩვენთვის, რომელთაც არა და-  
გვიშავებია რა ახალის განვითარება.  
ასეთი: მასპინძლის გინება უზრუ-  
ლობებაა. ოქვენ ეს წესი დაარ-  
იგოთ და ჩვენსავე სატახტო ქალა-

კუთხის უქმდება, უზრდელი, არა თვისი!..  
ნოტონი წერილი დატამ-  
თ პატრიციელულ Wutminster gaze-  
-ში. უზრდელობა ერთი ადამიი-  
ს მიმართაც უზრდელობა და ვინც ამისთანა რამებსა სწერს.  
ვგარი გინებისათვის, როგორი-  
ოდ მიჰმართეთ მთელს ქართველთა  
ლს, კერძო კაცი დუელში გამო-  
წვევდათ; გაპატივთ. დამეთანხმე-  
ო, რომ მთელი ერთ ერთ ადა-  
მიშე მაღლა სდგას და მაშ აბა წიგნა ნაბუღარი, და მხოლოდ  
ხორ გესიამოვნებათ თუ არა, თუ არწივის სულის მქონე უცხოელიც  
მდეგს გეტყვით პირადად; თუ იგრძნობს ხოლმე მისს ძველ ნაგ-  
ვენ პირადად ქვემო ნათქვამი ჩევვებზედ ზევიდან დამფრენ გმირთა  
წყინებათ, წარმოიდგინეთ, რო- სულებს. ის რასა სწერდა ბროსსე  
არი საწყენი იქნებოდა თქვენი თავის მგზავრობათა შენ მოხსენე-  
ჭერი გინება მთელი საქართველო ბაში, პ. 2: „სახელი თბილისია არა!

საღამოს წაკითხულ იქნა  
ცხვა და სხვა ჯრობული ლუქ-  
ა სცენები. წაიკითხეს შემდეგი

## କାର୍ତ୍ତିକାନୀଦି

◆ ლევ. თოლემის პური დღევან-  
დელ მწერლითისა და ლეონიდ ან-  
დრევეგის შესახებ. წარსულ თვის «რეს-  
კცე მოგატსწვა»-ს უკანასკნელს №-ში  
სხვათა შორის მოთავსებულია ო. ტოლ-  
სტოის წერილი, რომლიდანაც სჩანს მისი  
შეხედულობა დღევანდელ მწერლითისა და  
თვით ანდრევეგის ნაწერების შესახებ. ეს  
წერილი პასუხია ო. ანდრევეგის წერილის.

ნებს იმ ერთა ორმოც შთამო-  
ნბასა, რომელიც ხან დიდების  
ვალს შიაღწევდა ხოლმე, რამ-  
აც ეს შეუძლია ენერგიით  
აე პატარა ხალხს, ხან კი შთა-  
ოდა ხოლმე კატასტროფათა  
ში, სადაც მთელი მისი წარ-  
ინთქმება. თბილისი დანგრეუ-  
ლი იმპერატორ იმპერატორის ვე-  
მოკავშირთა მიერ, ორჯერ  
არყო ჯელალ-ედდინის მიერ,  
გ მონღლოლთა შიერ თემურ-  
ის დროს; გაძარცულ იყო ახალ  
შიერეთაგან სპარსელთა და  
თა მიერ; დღესაც კი იგი ძლიერ  
ა ფეხზედ, და საკვირველი არ  
თუ დღეს მის გალავანში აღა-  
იო გვაგონებს მისს ძველს  
ჩიასა“, — ამ ჩასა სწერდა არ-  
სულის მქონე ბროსსე. თანა-  
ვალი უზრუნველყონა და და-  
დასისრულ, ბ-ნ ბლეკვუდის „წერ-  
ილზედ საპროტესტო სერილი გაუ-  
გზავნე იმავე Westminster gosette-ში  
ერთმა ცნობილმა იგლისელმა, რო-  
მელიც ჩვენმა კარგად გვიცნობს. ამ  
წერილში ბ-ნი O. W. ურჩევდა ბ-ნ  
ბლეკვუდს, რაც არ იცი საქართ-  
ველისა და ქართველთა შესახებ,  
მოუდი მე მყითხე, მე გასწავლი, რა-  
დგანაც მიკავშირია საქართველოში  
და ვიცი მათი ავ-კარგიძო. მიგრამ  
ეყოფა-კი ბ-ნ ბლეკვუდს ამდენი ჯენ-  
ტლიმენობა და ვაჟეაცობა, რომ  
O. W.-ის ამ კეთილშობილური და-  
ხმარებით ისარგებლოს? მაშინ  
ხომ ბოდიშის მოხდაც დასკირდება?  
მაგრამ ისკი არა და, დარწმუნე-  
ბული ვარ, თუ აცლკე წიგნი გა-  
მომსცა თავის „მოგზაურობის შე-  
სახებ“, უარესაც გაიმეორებს...

სერ ადამიანსაგან ყოველისფერი  
მისალოდნელია.

„დალოცვილი ბ-ნი ბლუკული  
ისეთ რაღაცებს რომ გვაწერს, რი-  
საც ლირსი არა ვართ, პატრა და-  
კვირვებოდა ჩვენს ცხოვრებასა და  
რამდენიც უნდოდა, იმდენ ნაკლინა-  
ხავდა. მათ თუ გინდა ავტონომიის უარი-  
ყოფა, რაიც პირდაპირ ნიშნავს დასახ-  
ხიჩრებას ჩვენი ხალხისას და ინტელიტა-  
გენციის ერთ-ერთი ნაწილის იდეიურ  
არარაობას გაეგო ეს მართლაც

ნა კაცთათვის და მის შეგო-  
თვის! იგი არც მაშინ ცეკვა-  
როდესაც თბილისში სამხედრო  
ო სასამართლოები მოქმედო-  
! არც ეხლა ცეკვას, და არც  
ვართ ძლიერ „reliable“ მათ-  
ვისაც ჩვენი ეროვნული ამ-  
ჟელზედ იდგიათ და ბლეკვუ-  
ნა მართლაც უსაქმოდ მოხე-  
ვებს ჩვენს თავს უზრდევად  
საკვირველი მოვლენა ჩვენის ცხო-  
ვრებისა და შეედარებინა იგი ინ-  
გლისში, შატლანდიაში და ირლან-  
დიაში რომ მოძრაობაა და მერე  
გავეკიცხეთ ჩვენი იდეიური ჩამორ-  
ჩენისათვის! დიდად გვესიამოვნებით —  
და ასეთი შსჯელობა უცხოელისა...  
და მართლაც, შესანიშნავია ის  
მისწავება ავტონომიისადმი ბრი-  
ტანიის ყველა ხალხთა შორის. შო-  
ტლანდიისადმი თოლის გარნილი-

